

Ny inspiration og brud med vanetækningen: med CBS Bibliotek på studietur

Af Nikolaj Kjær Jensen og Gert Poulsen

Kompetenceudviklingen på CBS Bibliotek har i de sidste 15 år haft udstationering og studieture som et tilbagevendende element. Studieture er blevet en fast ingrediens i bibliotekets faglige udvikling. I år gik turen til Special Libraries Association-konferencen i Washington D.C.

Nikolaj Kjær Jensen
Informationsspecialist
CBS Bibliotek
nkj.lib@cbs.dk

Gert Poulsen
Vicebiblioteksdirektør
CBS Bibliotek
gp.lib@cbs.dk

I perioden fra 1995-1998 var der et intensivt udstationeringsprogram, som skulle tilføre CBS Bibliotek et mere internationalt udsyn og indgå i rekruttering og fastholdelse af medarbejderne. I perioden fulgte sammenlagt tolv medarbejdere hver for sig dagligdagen på et bibliotek uden for landets grænser i perioder fra en til tre måneder. Det har typisk været business-afdelinger af større universitetsbiblioteker i den engelsktalende del af verden, f.eks. London, Dublin, Vancouver, Berkeley, Stanford, Boston, Melbourne, Sydney, Chicago og Auckland – og en enkelt fransktalende til Paris. De involverede – som alle var yngre og forholdsvis nyansatte medarbejdere – vendte tilbage til biblioteket med ny viden, erfaring, entusiasme og internationale kontakter, som gav et markant bidrag til bibliotekets udvikling i den periode.

I slutningen af 90'erne var målet dog mere eller mindre nået, eftersom de mest interesserede og motiverede medarbejdere havde været af sted. Desuden skulle CBS Bibliotek i den periode fokusere ressourcerne på en ny biblioteksbygning, og udstationeringsordningen som systematisk kompetencetiltag blev udfaset.

Da tilbuddet om udstationering typisk tiltalte yngre bibliotekariske medarbejdere uden bindende familieforpligtelser, blev der i samme periode introduceret et nyt initiativ for at give alle biblioteksansatte den samme oplevelse af luft under vingerne og inspiration fra biblioteksverdenen udenfor Danmark. Årlige studieture med fokus på at besøge enten andre businessbiblioteker eller markante universitetsbiblioteker har siden været en fast del af programmet for kompetenceudvikling på CBS Bibliotek. Ud af en personalegruppe udenfor ledergruppen på omkring 45 medarbejdere bliver der næsten hvert år sammensat et rejsehold på 6-8 personer ud fra en passende balance mellem alder, køn og ikke mindst afdelinger, faggrupper og anciennitet. Det

er lidt af et puslespil, for efterhånden skal der også tages hensyn til, hvor mange gange man tidligere har deltaget i en studietur, men det lykkes selvfølgelig hver gang.

Hvorfor studietur?

Formålene med studieturene er:

- Teambuilding på tværs af afdelinger
- Faglig udvikling for den enkelte medarbejder
- Fastholdelse og rekruttering af medarbejdere

Studieturene ledes af bibliotekschefen eller en stedfortræder, som kan sikre en vis pondus til gruppens besøg, som ofte bygger på kendskab til bibliotekscheferne fra netværket for businessbiblioteker i Europa, USA og Asien.

Aktiv deltagelse i planlægningsfasen er en del af læringen i forbindelse med en studietur, herunder at etablere kontakten til besøgsstedet og dele sin viden, information og inspiration med resten af rejsegruppen. Under selve studieturen sendes små beretninger hjem fra rejsegruppen, som løbende lægges ud på bibliotekets innovationsblog. Senere opsamles indtryk, beretninger og ideer i en lille rapport på 10-15 sider, som også bruges til at evaluere studierejsernes berettigelse og form i regi af Kompetenceudvalget og af biblioteksledelsen. Afhængig af ideernes omfang vil en række af dem indgå i den såkaldte idé-generator som fødekilde til de lidt større projekter på biblioteket.

Selv om studieturene de facto er blevet en fast del af bibliotekets kompetenceprogram, så tages der hvert år stilling til, hvorvidt en studietur skal iværksættes det efterfølgende år. Det skyldes ikke mindst, at studieturene koster både arbejdstid og udgifter til afholdelse. En studierejse koster således typisk 120.000-150.000 kr., afhængig af rejsemålet, dvs. 15-18.000 kr. pr. deltager. I de senere år har udgifter til studieturene udgjort omkring 20 % af det samlede budget til medarbej-

bejdernes kompetenceudvikling, så nytteværdien versus udgifterne giver jævnlige anledning til diskussion om prioritering af midlerne til kompetenceudvikling.

Turen går til...

Igennem tiderne har destinationerne været: Paris, Wien/Budapest, Holland, Schweiz/Norditalien, Norge/Sverige/Finland, London, Monterey, New York, Singapore, Boston og senest Washington. USA er en markant destination i rejseprogrammet, hvad enten det var 90'ernes udstationering eller de senere års studieture. Det skyldes både fagområdet, hvor businessbiblioteker i USA gang på gang har brudt vanetækningen, når det drejer sig om services, informationsteknologi og personaleudvikling. Derimod har bygninger og indretning sjældent været særlig bemærkelsesværdige eller til nogen større inspiration. Men her er det også svært at imponere CBS-medarbejdere, når eget universitet har tre forholdsvis nye og attraktive biblioteksrum.

Langt de fleste studieture har haft biblioteks- og institutionsbesøg på programmet i løbet af de 5-7 dage, som studieturen har varet. Men et par gange har udgangspunktet været en konference, og det gælder bl.a. den seneste studietur til Washington D.C., som i juni 2009 var hjemsted for den årlige konference i Special Libraries Association, SLA.

Bibliotekskonference – the Hollywood way

SLA har i år 100-års-jubilæum, hvilket naturligvis blev afspejlet på den årlige konference. Konferencen blev i år afholdt på det største konference-center i Washington DC, Walther E. Washington Convention Center, og antallet af deltagere var med 5.856 personer (1.100 førstegangsdeltagere) fra 30 lande det største i mange år.

Disse knap 6.000 mennesker havde i løbet af tre dage 280 forskellige faglige sessioner at vælge i mellem, fordelt på 40 mødelokaler. De største lokaler havde plads til 200, mens de mindste kunne rumme 40 personer.

I tilknytning til konferencen var der også en stor udstillingshal, SLA INFO-EXPO, hvor ca. 300 firmaer og organisationer præsenterede deres produkter og services på i alt 462 boder. Mange af udstillerne havde små skemalagte seancer, hvor de præsenterede produkter eller trends, og naturligvis blev der delt gavmildt ud af kuglepenn, t-shirts og andet merchandise.

Konferencen blev åbnet om søndagen med prisoverrækkelse i bedste Hollywood-stil efterfulgt af SLA2009's hovedtaler, Colin Powell. Mens det kan virke lidt sært på en dansker med en prisoverrækkelse fyldt med glamour, lysshow og rock-musik på en bibliotekar-konference, var Colin Powell i stand til at underholde i næsten en time med anekdoter om politik, information og sit liv generelt, fortalt i en humoristisk, fængende og selvironisk tone, og leveret uden brug af manuskript og uden at miste tråden. En konference-åbning der viste, hvad USA kan, når det er henholdsvis bedst og mest kitsch.

De mange sessioner og workshops startede om mandagen og varede til og med onsdag. Med 280 sessioner kan det naturligvis være svært at overskue, men mange var virkelig specialiserede, der var for eksempel *Mission to Mars: NASA Engineers and Info Pros Set Sights on Red Planet* og *Promising Plants: Ethnobotany and the Global Quest for Health and Nutrition*, så det var muligt på forhånd at vælge en del fra, der ikke var relevante. Mere relevant var blandt andet oplæggene *Critical Thinking*, *Cyber infrastructure & the new construction of knowledge: Will the universities survive?* og *Librarian 1.0 to Librarian 2.0*.

En amerikansk vinkel på web 2.0

Sessionerne om web 2.0, eller the now web, havde en interessant vinkel, da det afslørede en meget anderledes tilgang til de forskellige sociale teknologier end man finder i Danmark. Det er ikke usædvanligt, at man bruger Twitter, blogs og Facebook i sit arbejde. Det er svært at sige, om Twitter og Facebook har en reel faglig berettigelse, men det bliver tilsyneladende brugt til at dele viden på en nem og hurtig måde. Blogs derimod har vist sin holdbarhed både i USA og Danmark, men bliver stadig brugt mere interaktivt i USA end i Danmark. Denne interaktion kan muligvis forklare, hvorfor Twitter og Facebook i højere grad bliver brugt til at dele viden, hvor de i Danmark lader til primært at blive brugt til at dele "ligeegyldigheder".

Generelt var der en stor begejstring og stolthed over professionen blandt de mange deltagere på SLA2009-konferencen, som man ikke altid kan genfinde i Danmark. Derfor er det interessant at komme udefra og få et indblik i en anden kulturs tilgang til ens egen profession. Det er noget, man sammenholdt med de faglige oplæg kan tage med hjem og bruge som input i forhold til de vant gænger. Det er sket flere gange, at en faglig problemstilling efterfølgende har dannet udgangspunkt for diskussioner, der bliver påvirket af de nye input. På den måde får hele organisationen glæde af en studietur.

Derudover er det altid givende at bruge en uge i selskab med kolleger, på en måde man ellers ikke ville komme til. Derfor er det vigtigt, at der er fokus på det sociale aspekt, og at man holder fast i at lave ting sammen i løbet af ugen. Det er sjældent, at man i den grad har de uformelle rum, der i høj grad kan facilitere innovation på tværs af afdelinger og fysisk placering i organisationen.

Skal man bedømme, hvorvidt en studietur til en konference som SLA2009 lever op til formålet med en studietur, vil udfaldet i høj grad være

positivt. Og selv om der er masser af interessante faglige inputs, er det største aktiv styrkelsen af den fælles kultur på tværs af bibliotekets afdelinger og faggrupper, hvilket også er en del af formålet med studieturene.

Fakta om SLA

SLA har sin oprindelse i Nordamerika og er i dag en verdensomspændende organisation, om end med hovedvægt i Nordamerika. SLA præsenterer sig selv som en "nonprofit global organization for innovative information professionals and their strategic partners". Hovedvægten af de 11.000 medlemmer kommer fra USA og Canada, men der er i alt 75 lande repræsenteret i medlemskredsen, hvoraf 245 er medlemmer i SLA Europe. I Skandinavien er der 35 medlemmer, heraf 15 i Danmark.

SLA har fokus på udvikling af sine medlemmer gennem netværks- og læringsinitiativer og ved at markere medlemmernes professionelle niveau i relevante sammenhænge. Under SLA's Click U(niversity) tilbydes en række efteruddannelsesprogrammer, bl.a. "23 ting", faglige webinarer og ledertræning. Desuden er der et Career Center samt et Innovation Lab tilknyttet SLA.

I sammenligning med den anden store amerikanske biblioteksorganisation, ALA (American Library Association) står SLA således mere for at styrke medlemmerne profession og karriere, mens ALA har mere fokus på bibliotekerne og benyttelsen af dem. Mange info-professionelle er da også medlemmer af både SLA og ALA.

Links

<http://twitter.com/sla2009>
<http://blogs.cbs.dk/cbsbibliotek/?tag=studietur2009>
www.sla.org/content/Events/conference/ac2009
http://slaconnections.typepad.com/conference_blog
<http://sla-europe.org>